

ΟΙ ΝΕΕΣ ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ ΡΟΔΑΚΙΝΙΑΣ – ΝΕΚΤΑΡΙΝΙΑΣ

Συνεχής πρόκληση για την ανανέωση
της Ροδακινοκαλλιέργειας

του Βασίλη Χ. Κουκουργιάννη
Γεωπόνου – Δενδροκόμου

Η ροδακινιά είναι το ποιο σημαντικό οπωροφόρο της Ελλάδας, είμαστε η 3^η χώρα παραγωγής της Ε.Ε. (επιτραπέζια ροδάκινα, νεκταρίνια, συμπύρηνα). Τα τελευταία χρόνια σημειώθηκαν σημαντικές αλλαγές στην παραγωγή (νέες ποικιλίας, σύγχρονη άρδευση, ορθολογική λίπανση, ολοκληρωμένη παραγωγή, θερινά κλαδέματα, σχήματα διαμόρφωσης), στη συσκευασία, τυποποίηση, πιστοποίηση, ιχνηλασιμότητα, οι οποίες συνέβαλαν στη βελτίωση της ποιότητας και της ανταγωνιστικότητας του προϊόντος. Η ανανέωση – αναδιάρθρωση στα επιτραπέζια ροδάκινα και τα νεκταρίνια με νέες ποικιλίες είναι συνεχής με αποτέλεσμα να έχουμε βελτίωση της παραγωγής και της ποιότητας, όμως χρονικά υστερούμε στην εισαγωγή, στην αξιολόγηση και στη διάδοσή τους σε σύγκριση με άλλες χώρες παραγωγής της Ε.Ε. Ωστόσο, οι ποικιλίες που καλλιεργούμε είναι καλής παραγωγής και ποιότητας, είναι οι κλασικές ποικιλίες που έχουν και οι ανταγωνίστριες χώρες, όμως ορισμένες απ' αυτές είναι ξεπερασμένες εμπορικά και ποιοτικά, αφού μειονεκτούν σε κόκκινο επίχρωμα, στο σχήμα και στην αντοχή του καρπού, που μειώνουν την ανταγωνιστικότητά στις Διεθνείς αγορές.

Rich lady (ροδάκινο)

Με τα Ολοκληρωμένα Μεσογειακά Προγράμματα (ΜΟΠ 1987-92) έγινε σημαντική σε έκταση και ποικιλίες αναδιάρθρωση της ροδακινιάς – νεκταρινιάς στην ΚΔ Μακεδονία (Ημαθία, Πέλλα, Κοζάνη), εκριζώθηκαν ξεπερασμένες, προβληματικές ή με πλεονασματική παραγωγή ποικιλίες, όπως **Elberta**, ιστορική ποικιλία, γνωστή ως γαρμάς, **Dixired, Fairhaven, Halehaven** κ.α. Σε αντικατάσταση φυτεύτηκαν προτεινόμενες ποικιλίες από το Υπουργείο Γεωργίας. Στα μέσα του '90 το ενδιαφέρον για ανανέωση συνεχίστηκε με στροφή σε νέες ποικιλίες, όπως **Springbelle, Royal Glory, Symphonie** ροδάκινα, **Adriana**,

Rita Star, Big Top νεκταρίνια και σε κλασικές – Standard ποικιλίες.

Οι ποικιλίες **Royal Glory** και **Big Top** με την διαφορετική τυπολογία καρπού από τις κλασικές έφεραν μια αλλαγή στο “Standard” ποιότητας. Πράγματι, με κόκκινο επίχρωμα σ’ όλη την επιφάνεια του καρπού, μέγεθος A/AA, συνεκτικότητα – αντοχή και την γλυκιά γεύση διαφέρουν σημαντικά από τις κλασικές ποικιλίες, που έχουν κιτρινοκόκκινο επίχρωμα καρπού (το κόκκινο καλύπτει 30-70% και πλέον της επιφάνειας, ανάλογα με την ποικιλία και την περιοχή) και ισόρροπη γεύση (σάκχαρο-οξέα). Η εμπορική – ποιοτική επιτυχία της Royal Glory και ειδικά της Big Top στις αγορές – καταναλωτές είχε ως αποτέλεσμα την ευρεία διάδοσή τους σε όλες τις χώρες παραγωγής της Ε.Ε. Μάλιστα, τα Ινστιτούτα της έρευνας και οι ιδιώτες γενετιστές στράφηκαν στις απαιτήσεις της αγοράς για τις νέες ποικιλίες. Έτσι, δημιουργήθηκε μία νέα γκάμα με ποικιλίες ροδακινιάς – νεκταρινιάς με γλυκιά γεύση, επίχρωμα κόκκινο σ’ όλη την επιφάνεια του καρπού, μεγάλο μέγεθος και αντοχή. Η Big Top τα πρώτα χρόνια δεν ικανοποίησε τους παραγωγούς για την παραγωγή και την ευαισθησία της στη “Monilia”, παρότι σε άλλες χώρες είχε πολύ καλές αποδόσεις, όμως τα μετέπειτα χρόνια με την εφαρμογή σωστής τεχνικής, αφήνοντας κατά το χειμερινό κλάδεμα περισσότερα καρποφόρα όργανα και με την έγκαιρη αντιμετώπιση της “Monilia”, η απόδοση βελτιώθηκε σημαντικά με αποτέλεσμα να ανακτήσει την εμπιστοσύνη για συνέχιση της διάδοσης. Επισημαίνουμε ότι είναι η πιο διαδεδομένη ποικιλία νεκταρινιάς σε όλες τις χώρες της Ε.Ε. με μεγάλη χρονική περίοδο εμπορίας.

Τέλος μια νέα τυπολογία καρπού είναι οι πλατύκαρπες ή πλακέ ποικιλίες ροδακινιάς – νεκταρινιάς, οι οποίες εδώ και μερικά χρόνια, από τις αρχές του 2000, έχουν σημαντική διάδοση κυρίως στην Ισπανία, όπου το 2008 η παραγωγή έφθασε 51.000 τόνους (στρέμματα 32.400) και οι εξαγωγές περί τους 10.000 τόνους. Οι

περισσότερες ποικιλίες τυπολογίας πλακέ είναι λευκόσαρκες με γλυκιά γεύση και άρωμα. Στη χώρα μας οι πρώτες φυτεύσεις έγιναν την περίοδο 2008-2009.

Αξιολόγηση ποικιλιών. Επιλογή – διάδοση

Οι ποικιλίες που καλλιεργούμε είναι προέλευσης ΗΠΑ – Καλιφόρνιας, Ιταλίας και Γαλλίας, οι οποίες κατά κανόνα προσαρμόζονται και αποδίδουν στις εδαφοκλιματικές συνθήκες της χώρας μας. Ωστόσο, είναι πάντοτε απαραίτητη και χρήσιμη η επιβεβαίωση της επίδοσης και των χαρακτηριστικών κάθε νέας ποικιλίας στις ζώνες παραγωγής τουλάχιστον για 3 χρόνια, πριν αρχίσει η ευρεία διάδοση. Η αξιολόγηση αφορά τόσο τα αγρονομικά χαρακτηριστικά της ποικιλίας (παραγωγή, τρόπος βλάστησης, εποχή ανθοφορίας, απαιτήσεις σε ψύχος, αντοχή σε εχθρούς, ασθένειες και τις ιώσεις - σάρκα) όσο και τα εμπορικά – ποιοτικά του ροδακινίου (μέγεθος καρπού, επίχρωμα, αντοχή, γεύση). Η αξιολόγηση γίνεται κυρίως σε Ινστιτούτα έρευνας που διαθέτουν συλλογή με νέες ποικιλίες, όμως μπορεί να γίνει και με οπωρώνες “πλότους” από φυτωριόχους.

Honey GLO (Νεκταρίνι)

Ο.Π. ή με συνεργασία. Η αξιολόγηση είναι υπεύθυνη εργασία, χρειάζεται γνώσεις, εμπειρία και χρόνο για παρατηρήσεις, μετρήσεις, συγκρίσεις κ.α., τα δε αποτελέσματά της θα πρέπει να γίνονται γνωστά στους παραγωγούς με την διοργάνωση έκθεσης, με αντιπροσωπευτικά δείγματα από το Ινστιτούτο Δενδροκομίας, φυτωριούχους, Ο.Π. ή και άλλους που διαθέτουν ποικιλίες. Για να καλυφθεί όλη η γκάμα με πρώιμες, μεσοπρώιμες και όψιμες ποικιλίες ροδακινιάς – νεκταρινιάς, αλλά και ποικιλίες άλλων οπωροφόρων (κεράσια, δαμάσκηνα, βερύκοκα) πρέπει να διοργανώνονται κάθε χρόνο το καλοκαίρι 2-3 εκθέσεις με νέες ποικιλίες που διαδίδονται και τις υποσχόμενες νέες σε διαφορετικές περιοχές της καλλιέργειας με υπεύθυνο φορέα. Προφανώς, η πρόταση – πρωτοβουλία θα αντιμετωπίσει δυσκολίες, διότι στη χώρα μας κυριαρχεί ο ατομισμός, όμως αυτή η συλλογική και υπεύθυνη προσπάθεια θα είναι διαχρονικά ωφέλιμη για τον δυναμικό και εξελισσόμενο κλάδο της δενδροκομίας.

Οι νέες ποικιλίες είναι μια πρόκληση, ένας αγώνας δρόμου ταχύτητας που στοχεύει στη βελτίωση της παραγωγής, της ποιότητας, της ανταγωνιστικότητας και του εισοδήματος των παραγωγών. Πριν λίγα χρόνια η επιλογή της ποικιλίας ήταν εύκολη, διότι ήταν λίγες οι ποικιλίες, οι δε διαφορές τους σημαντικές, σήμερα όμως συμβαίνει να έχουμε αξιόλογες, καλές ποικιλίες που ωριμάζουν την ίδια χρονική περίοδο – ημερομηνία, γεγονός που κάνει την επιλογή ποιο δύσκολη, λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη ότι οι προτεινόμενες νέες ποικιλίες αναφέρονται σε καταλόγους και ιστοσελίδες φυτωριούχων μόνο για τα πλεονεκτήματα. Η επιλογή ποικιλίας ροδακινιάς – νεκταρινιάς είναι ένας προβληματισμός, ακόμη και ρίσκο όταν πρόκειται για νέα ποικιλία που δεν έχει αξιολογηθεί σε περιοχές παραγωγής για την απόδοση, μέγεθος καρπού, εποχή ανθοφορίας, αντοχή σε ιώσεις κ.α.

Η επιλογή της ποικιλίας από

Royal majestic (Ροδάκινο)

μόνη της δεν αρκεί για να έχουμε επιτυχία, η εφαρμογή κατάλληλης τεχνικής είναι αυτή που θα μας δώσει παραγωγή και ποιότητα, καθόσον η γνώση της βλαστικής συμπεριφοράς και της καρποφορίας κάθε νέας ποικιλίας έχει καθοριστικό ρόλο για την επίδοσή της.

Η ανανέωση των ποικιλιών τα τελευταία χρόνια πραγματοποιείται για ροδακινοπαραγωγούς – μέλη Ο.Π. με οικονομικές ενισχύσεις από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα με προτεινόμενες ποικιλίες από τις Οργανώσεις Παραγωγών. Η επιλογή όμως της ποικιλίας “επαφίεται” στους παραγωγούς, με συνέπεια να προτιμούνται συχνά “μονοκούκι” ορισμένες ποικιλίες με κίνδυνο δημιουργίας αιχμής στη παραγωγή και την προσφορά. Η εφαρμογή ενός μοντέλου ανανέωσης με ποικιλίες και εκτάσεις, σύμφωνα με τις απαιτήσεις και της προοπτικές της αγοράς, μετά από έρευνα είναι ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο για τις Ο.Π., για την κλιμάκωση της παραγωγής – προσφοράς σε όλη την εμπορική περίοδο. Έτσι, θα αποφύγουμε αιχμές στη διάθεση και κυρίως θα έχουμε καλύτερο εισόδημα για όλους τους παραγωγούς. Η πραγματοποίησή του προφανώς θα

αντιμετωπίσει δυσκολίες εξαιτίας της ιδιαιτερότητας κάθε γεωργικής εκμετάλλευσης, τις μεταβλητές συνθήκες της αγοράς και του ανταγωνισμού, οι οποίες μπορούν να ξεπεραστούν με ενημέρωση, με αμοιβαιότητα και συνυπευθυνότητα Ο.Π. και παραγωγού.

Η συνεχής και συνολική ενημέρωση των παραγωγών πρέπει να βασίζεται σε στοιχεία έρευνας και στις τοπικές εμπειρίες και συνθήκες για τις ποικιλίες, τα υποκείμενα, την τεχνική καλλιέργειας και σε καινοτόμες δράσεις. Απλά επισημαίνουμε ότι ενώ έχουμε μια πλήρη σειρά από νέες ποιοτικές ποικιλίες όπως **“Rubirich”**, **“Symphonie”**, **“Summer Lady”** κ.α., κι’ όμως διαδίδονται ακόμη ξεπερασμένες εμπορικά και ποιοτικά ποικιλίες (June Gold, Sun Crest, Fayette) παρ’ ότι ωριμάζουν την ίδια περίοδο με αυτές που προαναφέραμε, με αποτέλεσμα να έχουμε την ίδια χρονική περίοδο πολλές ποικιλίες και τυπολογίες καρπού ροδακίνου στις αγορές.

Συμπεράσματα

Όπως αναφέραμε, οι νέες ποικιλίες είναι μια πρόκληση για την ανανέωση της ροδακινοκαλλιέργειας. Πράγματι, πριν δεκαετίες έφυγαν από την παραγωγή η ιστορική ποικιλία Elberta και άλλες σημαντικές για την εποχή ποικιλίες, τη θέση τους όμως πήραν άλλες νεότερες και καλύτερες.

Τα τελευταία χρόνια η επίσης ιστορική ποικιλία Red Haven μετά 50 χρόνια μεγάλης προσφοράς όπως και άλλες σημαντικές ποικιλίες (Spring Crest, June Gold) με πολύχρονη και επιτυχημένη διαδρομή, το ενδιαφέρον από τους παραγωγούς και Ο.Π. είναι πλέον και για αυτές περιορισμένο, σε αντικατάστασή τους προωθούνται και φυτεύονται νέες ποικιλίες που ξεχωρίζουν για την παραγωγή, ποιότητα και ανταγωνιστικότητα. Η δεκαετία που διανύουμε και βιώνουμε σηματοδοτεί μια νέα εποχή, η οποία απαιτεί αλλαγές

σε βάθος. Η προγραμματισμένη ανανέωση και κλιμάκωση της παραγωγής με επιλεγμένες κλασικές – **“Standard”** ποικιλίες, με βαρόμετρο τις νέες σειρές ποικιλιών ροδακινιάς – νεκταρινιάς όπως **“Rich”**, **“Royal”**, **“Honey”** κ.α. που άρχισε η διάδοσή τους και με τις υποσχόμενες νέες ποικιλίες, όμως μετά από αξιολόγηση, πριν την ευρεία διάδοση, πρέπει να είναι βασικός στόχος, για να είμαστε συνεχώς ανταγωνιστικοί – καλύτεροι στις αγορές. Οι παραγωγοί ψάχνονται για το νέο, το καλύτερο και καινοτομίες, γι’ αυτό εξάλλου η ανανέωση είναι συνεχής. Για να έχουμε συνολική εθνική επιτυχία πρέπει η Πολιτεία, το Υπουργείο Γεωργίας, Οικονομικών και Ανταγωνισμού και η Περιφέρεια με την νέα δομή, οργάνωση και ευθύνη για την τοπική περιφερειακή ανάπτυξη να δώσουν κίνητρα – εθνικές ενισχύσεις, παράλληλα με τις Κοινότητες για έρευνα, καινοτόμες δράσεις, βελτιώσεις στην οργάνωση της παραγωγής – εμπορίας – εξαγωγής, για να παρακινήσουν τους νέους αγρότες να δραστηριοποιηθούν στον τομέα δυναμικά και οργανωμένα.

Τέλος η συμμετοχή μας σε Διεθνή Forum, εκθέσεις, συνέδρια συμβάλει, όπως είναι γνωστό, στην προβολή και καταξίωσή μας στο Διεθνές περιβάλλον, όμως θα είναι εξίσου σημαντική, ωφέλιμη και χρήσιμη η διοργάνωσή τους και στη χώρα μας, καθόσον η ροδακινοκαλλιέργεια είναι σημαντικός κλάδος της δενδροκομικής μας παραγωγής παγκόσμια.

Royal summer (Ροδάκινο)